

igennem en Gang til, for jeg er overbevist om, at jeg saa vilde have fundet det ærede Medlems Yndlingstanke, den uniformerede Enhedsskole, i det. Jeg forstaaer godt, at det ærede Medlems og mine Synspunkter paa dette Omraade ikke kunne falde sammen. Jeg er overbevist om, at et Tilsyn efter det ærede Medlems Smag i Henhold til de mange Udtalelser, vi have hørt af det ærede Medlem, ikke vilde gavne os paa Landet. Det kunde maaske være godt i Købstæderne og i København, det har jeg ikke noget imod, men det ærede Medlem har tænkt for lidt over disse Forhold, til at hans Mening kan gennemføres til Gavn for Skolevæsenet paa Landet. Jeg tror i Modsætning til det ærede Medlem, at der i dette Forslag er saa gode Ting nedlagt, at vi kunne faa noget meget formaalstjænt ud deraf. Der er Ting, der kunne forbedres i den Retning, jeg ønsker; men til det Tilsyn i By og paa Land, som vi ønske, faa vi ikke det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds' Tilslutning, det maa vi være forberedte paa. Des mere har det glædet mig, at Lovforslaget har faaet saa rigelig Tilslutning fra andre Sider, at der synes at være Haab om at faa det ført igennem til Gavn for vor Folkeskole.

Jeg skal endnu blot gøre en lille Bemærkning i Anledning af de Udtalelser, som ligge paa vort Bord, omdelte i de sidste Dage. Vi faa her i Rigsdagen en Hob af den Slags Udtalelser. Saa snart der er fremsat et Lovforslag, fremkomme de interesserede Parter med Udtalelser i den ene eller den anden Retning, og det kan ofte være ret vejledende at læse disse Udtalelser igennem. Men Formerne ere somme Tider noget besynderlige. Det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds læste en af disse Udtalelser op i Gaar. Rigsdagstidenden er jo taalmodig, men jeg skal dog ikke læse den op igen, kun citere en Smule af den. Det er en Udtalelse fra 140 Repræsentanter ved et Ombudsmøde, der blev holdt af Danmarks Lærere i August Maaned i Fjor, som Overbestyrelsen nu har sendt os. Det hedder i den blandt andet under Punkt 1: „Vi kunne gaa med til“ — og saa kommer, hvad de kunne gaa med til: at der ansættes en fungerende Lærer i hvert Provsti som Konsulent, naar o. s. v. — saa komme deres Betingelser. I Punkt 2 kunne de „gaa med til“, indtil der ad anden Vej gives Folkekirken en fast Repræsentant, at Præsten kan være født Medlem af Skolekommissionen. I Punkt 3 er der Ting, de kunne „give deres Tilslutning“ under bestemte Forudsætninger. Under det 4de

Punkt maa de „bestemt modsætte sig“, at den Del af Kommissionsforslaget, som angaar Lærernes Medbestemmelsesret i Skolesager, enten delvis eller helt bortskæres. Det er disse bestemte Udtryk, jeg finder lidt besynderlige. De „kunne gaa med til“! Men hvad sker der, hvis vi vedtage noget, de ikke kunne gaa med til? Eller hvad sker der, hvis vi vedtage noget, som de „bestemt maa modsætte sig“? Danmarks Lærerforening har brugt andre Udtryk. Den „henleder Opmærksomheden paa“ o. s. v. Det synes jeg, er meget beskedent gjort. Men det ærede Medlem fra Bjerre (Jørgen Jensen) udtalte i Gaar, og jeg tror med Rette, at Danmarks Lærere ere af de Embedsmænd, der i særlig høj Grad føle sig som Befolkningens Tjenere. Nu er det en kendt Sag, at Danmarks Embedsmænd alle til Hobe føle sig som Befolkningens Tjenere, og naar Lærerne, som have denne Egenskab i høj Grad, udtale sig saa bestemt, som de have gjort her, at de maa „bestemt modsætte sig“, at det og det sker under de og de Former, eller at de ikke kunne „gaa med til“ det ene eller andet, hvad vil der saa ske, naar vi alligevel gøre det? Naar saa alvorlige Mænd udtale sig saadan, ville de saa nedlægge deres Arbejde, hvis det ikke sker, som de ville have det? Jeg vil ikke spørge den højtærede Minister, hvad han i saa Fald vilde gøre, men jeg synes, jeg maa gaa ud fra, at han ogsaa har overvejet dette Spørgsmaal for det Tilfælde, at vi, hvad jeg maa formode, skulde staa overfor en større Lærerstrejke, en Nedlæggelse af Lærerembeder i stor Udstrækning. For naar saa hensynsfulde Folk, Folk, som i høj Grad føle sig som Befolkningens Tjenere, udtale sig, som de have gjort i denne Resolution, kan jeg ikke tro andet, end at der maa staa Mænd bag ved, og at der kunde indtræde Forhold, som i høj Grad vilde kræve den øverste Myndigheds Indskriden.

Nørgaard: Jeg skal ikke gennemgaa Lovforslaget i dets Enkeltheder. Det turde være ret unyttigt, efter at de forskellige Ordførere have talt. Den Bevægelse, der er rejst for at skaffe Folkeskolen et andet Tilsyn, skyldes, saa vidt jeg kan forstaa, væsentligst tre Grunde, nemlig dels Indvendingen mod det gamle, det saakaldte gejstlige Tilsyn, dels Forventningen om, hvad et nyt Tilsyn vil bringe, og dels og ikke mindst en stærkt voksende Standsfølelse mellem Lærerne. Det er en Kendsgerning, at det i særlig Grad er denne Følelse af eget Værd indentor Lærerkredse